

SLOVENSKI NAROD.

Izaja vsak dan zvečer, izmislj nedelje in praznika, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogorske dežele za vsa leta 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vsa leta 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

Anglija, Rusija — in Nemci.

Brunnhöfer, ruski politični žurnalista, izdal je leta 1897. v Petrogradu zanimivo knjižico: „Rusije roka nad Azijo“. Knjiga je napisana s takšno resnostjo in je tako oddaljena od zapadnemu svetu priljubljenega židovskega frazerstva, da mora vzbuditi pozornost mislečih politikov izven Rusije tako se tudi Pavel Rohrbach, po srcu in umu pravi Nemec, v znanih berlinskih „Preussische Jahrbücher“, junija t. l., z vsem priznanjem izraža o tej brošuri.

Nam zapadnikom zdita se sicer ruski tisk in ruska žurnalistika suboparna; tako smo že privajeni semitskemu duhu, ki govori iz vse dnevne literature germanske in romanske, da nam veličanstveni mir v ruski knjigi prijati niti ne more. Uprav temu miru, tej izvestnosti prepričanja se pa čudi omenjeni Nemec.

Rohrbach rad priznava, da tako, kakor Brunnhöfer misli večina ruskih meroda njih izobražencev o sveti zadači svoje domovine v Aziji; ne podjarmiti narodov, ampak s kulturo jih privabiti k sebi, je njih načelo. Rusija ima množico ljudstev in govoric, ali vsem narodom so pristopna odločilna mesta v upravi in praktičnem javnem življenju — da jih pa neka jedrnatost mora vse vezati, razume se samo ob sebi; ali ona jedrnatost vez se jim brutalno ne vsiljuje, ampak prijetno se jih sama ovije, individualnost narodov se tako ne krši, a dobiva le večji pomen v velikem okviru ogromne države. Azijo kultivirati, Azijo na tak blag način porusiti, kakor so Rimljani umeli milo poromaniti narode, to je sveta in providencialna dolžnost pravega Rusa.

Rohrbach nikakor ne zanikuje, da tako idealno o poklicu svoje domovine večina Rusov res misli. „Es wäre ein Irrthum“, piše Rohrbach, „diese (Russen) als chauvinistisch zu bezeichnen, was an sich ja in Anbetracht des ungeheuren Zieles und ebenso gewaltigen Selbstvertrauens dieser Männer eine begreifliche Meinung wäre. Es ist nicht Chauvinismus, sondern ein ehrlicher Idealismus, das tief und aufrichtig empfunden

dene Bewusstsein einer welthistorischen Mission Russlands, oder was man ebenso häufig liest, des Slaventhums“. Rohrbach vidi, da se vstočna sosedja Nemcev polagoma, ali izvestno dviga, in da prej ali slej mora priti v kolizijo z onim polipom, ki v vsakem delu sveta po vsem sega in vse v svoje roparske roke pritegniti hoče: z Anglijo.

Vprašanje nastaja: na katero stran imajo Nemci v tem eventualnem svetovnem boju pristopiti? Imajoli pomagati Rusom ali Angležem? Kaj je za Nemce najboljša, najugodnejša?

Rohrbach nikakor ne meni, da je igrača, na to vprašanje temeljito odgovarjati. Da se malone toliko razlogov navajati za to naziranje, kakor za nasprotno. Ako Rohrbach to vprašanje ventiluje, stori to bolj radi tega, da vzpodbuja k treznemu razmišljanju o blagorju nemškega naroda, nego, da bi koj pričakoval definitivni odlok.

Provizorično pa Rohrbach svoje čisto osebno mnenje izjavlja; morda le, da izzove nasprotje??

Bodi kakorkoli; to mnenje nas zanima. Vsled tega imela bi Nemčija (v obče Nemci, kateri i v avstrijski monarhiji odločujejo) priskočiti na stran Rusije, kajti ruski interesi se z nemškimi nikoli toliko ne križajo kolikor angleški. Rusi imajo vstočno Evropo in severno Azijo, katero jim živ krst ne more odvzeti; ako si hočejo napraviti svobodno cesto doli na jug do indijskega morja čez Perzijo, Afganistan in Belužistan, bodo pač merali srečati angleške topove, ki priderejo iz Indije, in velikanski boj za svetovno gospodarstvo se razvname. Toda, ako v tem odločilnem boju zmagajo Angleži, pomeni to ne samo oslabeitev Rusije in konec nje aspiracije na obrežje južne Azije, to pomeni več, to je: Nemčiji preti konec kolonialne moči v Afriki in v Zadnji Aziji; zmagonosni Angleži ne bodo dalje trpeli mogočne rasti Nemčije v kolialni Evropi: skratka procvit, celo existenca nemške velemoči je v nevarnosti.

Drugače pa, ako zmagajo Rusi. Rusija ima v svojem notranjem še veliko storiti,

kriz od znotraj preti tam veliko, da ona nikakor ne bo mogla niti hotela zapadno Evropo oškodovati. Strah, kakor ga ima n. pr. previdni politični avtor Karl Jentsch, da Nemčija na takov način neizogibno postane le ruski departement, je neopravičen.

Tako Rohrbach; on sluti sicer, da bode s svojim mnenjem osamljen v Nemcih, osobito, ker Nemci v veliki svetovni politiki niso onega finega instinkta kakor Angleži, Rusi in Francozi, v tem oziru so Nemci na tisti nizki stopinji kakor Italijani, o inozemstvu se oni ne dadó posebno dobro poučevati, o njem mislijo večinoma subalternno. Jedina izjema so — Vsenemci („unsere Alldeutschen“), kateri so sicer navdušeni, ali malo zvedeni; k veliki politiki je pa potreba mnogo znanja. Ne preostaja drugega, nego veliko delo, ki zahteva napornih študij, pisati o Rusiji. Morda dobimo s časom od Rohrbacha večje delo?

Sporočili smo takovo razmišljanje iz jednega najboljših velenemških listov. V broju juli t. l. čitamo v istem listu nadalje jako trezen poziv na avstrijske Nemce, da naj vendar jedenkrat mirno in zrelo politikujejo ter se s Slovani sporazumejo; drugače „fahre wohl, du Bruderstamm der Alpen“ — ker boše po njih.

Tudi mi menimo, da orientacija v velikih vprašanjih svetovne politike bi nas v Avstro-Ogrski mogla še nečemu naučiti, in da bi se potem iz blata morda kako rešili, v katero smo zagazili.

Dr. M. A.

V Ljubljani, 11. julija.

K položaju.

Ministrski predsednik grof Thun se je odpeljal včeraj zopet v Budimpešto, finančni minister dr. Kaizl in trgovinski minister baron Dipauli pa prideta danes za njim. Ministri imajo v Budimpešti sejo glede soglasnega tekstiranja avstrijskih nagodbnih točk z ogrskimi zakoni ter gledé definitivne določbe, kako dolgo se promulgirajo nagodbene določbe. — „Politik“ poroča, da so se vršila zadnje dni na Dunaju konference, katerih so se udeležili ministra grof Thun in dr. Kaizl, dr. Pacak, dr. Ferjančič

in razni voditelji Mladočehov. Na dnevnem redu teh konferenc je bil notranjepolitični položaj in vprašanje, kdaj naj se skliče drž. zbor. Baje hoče vlada pred sestankom parlamenta sklicati vodje desnice in leve na skupno sejo. — „Narodni Listy“ so prinesli pod naslovom „Usodna energija — potrpežljivosti“ članek, v katerem se član kar radi neodločnega omahovanja in cincaanja grofa Thuna bridko pritožuje. Potrpežljivost čeških poslancev je dospela do vrhunca in že se bliža dvanajsta ura, od katere je rešitev države odvisna. Državi je nujno potreben mož, ki bo imel dovolj energije, da nastopi pot pravice in resnice. Za takim možem zdihuje večina avstrijskih narodov že pol stoletja. Ves jezikovni in narodni boj ni nič drugega, kakor posledica teške bolezni naše države, namreč moralnega centralističnega sistema, ki je nešteta leta spodkopaval, motil in zastropil politiko dunajske vlade. Federativna reforma države je nujno potrebna.

V Srbiji

preganja razkralj Milan še vedno radikalce in liberalce. Milan je vesel, da more ponesrečeni atentat zlorabiti kot veliko zaroto ter uničiti svoje glavne politične nasprotnike. V ječi je že ogromno število prvih radikalnih odličnjakov, kateri so črtani iz državnih služb, odpuščeni iz armade ter proglašeni kot veleizdajice. Zlasti vseučilišnih profesorjev je zadel Milanova maščevalnost veliko število. Maščevalec Knežević je bržčas prebrisan lopov, ki se hoče rešiti s tem, da imenuje razne radikalce svojimi sokrivci. Knežević pač vé, da stori s tem veliko uslugo Milanu, ki mu bo zategadelj končno še hvaležen za zadnji atentat.

Nemški cesar na francoski ladji.

Obisk Viljema II. na francoski šolski ladji „Iphigenie“ napolnjuje velikonemške liste z velikim zadoščenjem in veseljem. Obisku pripisujejo namreč izredno politično važnost. „Berliner Tagblatt“ piše: Že več kakor četrto stoletje se ni pripetil tako pomemben in vesel dan v občenju med

med latinskimi in slovanskimi pojmovanjem.

Slovansko krščanstvo ostaja pri prvotnih virih krščanske starodavnosti in pri prvih sedmih občnih koncilih. „Nikoli ne boš Rusa prisilil, naj veruje, da je treba k spoznavanju Boga česa drugega kakor poštenega, priprostega srca in odkritosrčnega odvracanja od zlega. Kajti predno so se bili zbrali kaki koncili, da, pred postankom apostolskih pisem je bila cerkev, kakor prava cerkev, če tudi se je na to omejala, da je molila Očeta v nebesih, častila Krista kakor odrešenika in prosila pomoči sv. Duha.“

Drugi razloček med latinskimi in slovanskimi naboženstvom je po sodbi naše pisateljice nasilnost na jedni, ponižnost na drugi strani. Bližnjega mučiti je Rusu nemogoče; v raznovrstnosti veroizpovedanj nahaja pravoslavni le priliko, da more izkazovati bližnjemu krščansko ljubezen. Ruski svečeniki so mili bratje ubogim in nizkim, nad katere se čisto nič ne povzdigajo. Vsak Rus dobro ve, da je po vsprejemu krizmata sam premo v varstvu sv. Duha; da je bil Krist prijatelj in zdravnik ljudstva, ne pa bogoslovski učitelj, da so bili proroki in apostoli iz sredine priprostega naroda. Skratka, v latinskem svetu je religija oblekla menila

LISTEK.

Katoličanstvo in pravoslavlje.

L. 1895. je izdala katoliška Rusinja, kakor se sama imenuje, knjigo: Letizia Al. Polozow. Una Russa Cattolica. Il Dissidio fra il Genio religioso Latino e quello Slavo. Roma. Stabilimento Perino 1895.

Knjige ni dobiti na knjižnem sejmišču. Ker je jako zanimiva, podajam tu iz nje nekako vsebino po Spectatorju (Beilage zur „Allgemeinen Ztg.“ 1/5 99.)

Pisateljica v uvodu svojega dela britko toži o svoji osamelosti v naročju rimsko-katoliške cerkve, kateri je sicer udana. Ali akoravno ni slovanofilka, akoravno se ne klanja bizantinskim tradicijam, se ji vendar vsa njena duša ustavlja, da bi si svoje čustvo „napoletanizirala“. Veliko je brezdnosti v nabožnem oziru med slovanskim vshodom in italijaniziranim zahodom. Katoliška cerkev je po svojem historičnem razvoju v bistvu romanska kakor naslednica starorimske svetovne ideje, in kakor taka je tuja slovanskemu plemenu, katerega religiozni čustev ne more niti razumeti. Vsak večji

celotni narod ima lastno intuicijo izvestnih nabožnih istin, katerih drugi rodovi običajno niso sposobni.

Ruski narod ima plemenita verska čustva, katerih pa drugi narodi ne znajo ceniti, kakor imajo tudi o njegovem političnem življenju napačno naziranje. A priori se pa ne bi smelo trditi, da je pravoslavna cerkev shizmatična ali razkolna.

Ko so se dali Rusi za Vladimirja okolu l. 862, od grških škofov krstiti, ni v onih deželah nihče niti sanjal o latinski cerkvi ali celo o tem, da terja vrhovni primat. Kakšen pa naj bi bil razkol, ako velika večina ljudstva niti pojma nima o cerkvi, od katere se je baje odkrutila?

Ruska cerkev mora ostati pri svojih obredih in običajih; ona je tolerantna, in ukaz Petra Velikega iz l. 1702 ima še danes v državnem zakonu svojo veljavo kakor § 1908. Nobena izmed 20 do 30 raznih veroizpovedanj na Ruskem se ne more pritoževati, radi zatiranja kakor niti nobena narodnost ne.

Značilno za pravoslavno cerkev je, da ni med posvetnim in duhovnim nobene razločka, kar se žalibog pogreša v katolicizmu. Na Ruskem ni „duhovno“ isto kar „religiozno“, in „posvetno“, nikakor ne pomenja, kakor v Italiji ali Franciji, „proticerkveno“ ali celo „ste-

istično“. Religija tam nikakor ni stvar klerusa, ampak čast vsega naroda, zasebna in javna življenja. Menihi niso nobena posebna kasta, temveč le varuhi svetišč. Ruska družba zatorej ni ločena kakor latinska (rimskega izpovedanja) v posvetno in duhovno. Zakon (ženitev ali brak) ni zakrament, ki ima nekaj nizkotnega na sebi; celibat ne vstvarja iz svojih pristašev nobene ločene, „nebesom ljubše in bližje“ kaste. Pobožnost ni predprava posebnih stanov, ampak ves narod išče v evangeliju praktičnih moralnih načel. Ruski duhovščini očitajo nevednost; ali pozabiti se ne sme, da Slovan ni Roman. Rus ne išče spekulativnih nauk in dogem, kakor jih je v zapadu sholastika z veliko teoretično spretnostjo postavila, ampak Rus bolj čuti neizmerno veličanstvo vesmira in božanstva; Rus se vadi v praktičnih krščanskih čednostih ter v vsem kar je pravično, resnično in lepo; radi tega je potrpljiv v verskih stvareh.

Tolstoj gotovo marsikdaj v razlaganju evangelija ne zadene prave, ali cerkvena cenzura doslej ni segla po njem, ker so Tolstega napori v bistvu vendar pošteni in krščanski. Kdor bi hotel Tolstega cenzurirati ali zapisati na kak „indeks“, ne bi našel opore niti v javnem mnenju niti v duhovščini, in to je temeljni razloček

Nemci in Francozi. Stvar pa se ni pri-
petila slučajno. Ladja je šla nalašč zato
tja, da se je srečala s cesarjem. Francozi
poveljnik je povabil cesarja po naročilu
svoje vlade, da naj stopi na francoski teri-
torij. Kajti vsaka ladja je po narodnem
pravu del države, katere zastavo nosi. Po
naročilu vlade so manevrirali Francozi pred
kritičnimi očmi tujega vladarja. To je prvi
oficialni čin Francije v dosego zblizanja z
Nemčijo. Vožnja „Iphigenije“ ima odločno
značaj mirovnega približevanja. Trenotek
zato je pravi. Na mirovni konferenci v
Hagu niso nemški zastopniki radi Alzaško-
Lotarinške ničesar niti omenili. Na kaj
takega bi pred nekaterimi leti nihče ne
mislil. Francija se bliža otvoritvi svoje
svetovne razstave in hoče ta kulturni
praznik slaviti brez bojnih misli. Pred za-
četkom nove obravnave proti Dreyfusu in
ob času, ko so socialni demokratje prvič
ministri, je bil Viljem II. gost Francozov.
Še nedavno so pisali francoski šovinisti,
da bi se puške same izprožile, ako bi se
hotel nemški cesar udeležiti kdaj vaje
francoskih vojakov. No, to se ni zgodilo.
Počasi, a vztrajno se vsled osebne prijaz-
nosti cesarja približujeta dva doslej so-
vražna naroda.

Dreyfusova aféra.

Dosedanji pariški vojaški guverner,
general Zurlinden je odstavljen in na nje-
govo mesto je imenovan general Brugère.
Zurlinden je prestavljen na deželo. Ta mož
je kot vojni minister prvi začel preganjati
polkovnika Picquarta, Esterhazija pa je
ščitil, dokler je le mogel. Brugère je pri-
sten republikanec, zato je zbudilo njegovo
imenovanje splošno zadovoljstvo v republi-
čanskih krogih. — Tudi poveljnik kazni-
lice na Vražjem otoku, Deniel, ki je po-
stopal z Dreyfusom upravnénečloveški, je
prestavljeno. Tako se obrača list za listom
in nekdanji vsegamočnejši se morajo umak-
niti v temo.

Žalostna obletnica.

3. julija je bila obletnica nesrečne po-
morske bitke pri Sant Jagu, v kateri je
bilo špansko ladijeve povsem razbito in
admiral Cervera ujet. Združene države so
praznovale ta dan, ki je bil za špansko-
ameriško vojno odločilen, jako šumno in
glasno, v Španiji pa je bilo vse tiho, saj
tega dne pred enim letom se je Španija
sama izbrisala iz vrste pomorskih in kolo-
nialnih držav. Velika obravnava proti ad-
miralu Cerveri pred vojnim sodiščem se je
končala s tem, da je bil oproščen. Izkazalo
se je, da je storil Cervera vse, kar je mogel
in smel storiti s svojim slabim materialom.
Izkazalo se je tudi, da so se vedli Cervera
in njegovi junaki pravilno, in da jih ne za-
deva nobena krivda.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 11. julija.

— Osebnosti. Poštinski vežbeniki
so imenovani Henrik Maurizio pl. Mohren-
feld za Trst, Josip Magolič za Ljubljano
in Benvenuto Mendel za Pulj.

kuto, v slovanskem ima pa še priprosto
jelenovo kožo na sebi. Slabo bi se zdravila
Rusija, kakor bi hoteli nekateri, ako bi se
ji podaril latinski nagobčnik in rimski
cerkveni regiment.

Poklic krščanstva je, spasiti narode v
Kristu: v Rusiji delujejo na to kakor
orodja božje usmiljenosti poedinci, ne v
kolikor so poedinci, ampak v kolikor so
členi družbe. Poedinec se more spasiti le
takrat, ako zveže svojo osodo z osodo vse
družbe in ako pobija nevarnost, ki vsi družbi
preti. Dočim so se v rimski cerkvi zedinjeni
narodi bojevali vedno med seboj, se kaj
takošnega med iztočniki ni zgodilo nikdar,
razen v najnovejšem času, ko so povzročili
zapadniki boj med brati Bulgari in Srbi.
Krist je Slovanom odrešenik ne samo po-
edincev, ampak vsega sveta in vseh časov,
torej tudi našega, modernega časa. Tudi
sedanjost je delo božje, in Odrešenik ni
prišel samo, da bi izveličal ljudi starega
sveta (ancien régime). V vsem življenju
vlada priprosti, resnični in osrečujoči duh
Kristov, in prav pravi katoliški nadškof
Ireland: „Pri birmi ne prejmemo naposled
sv. krizmata samo zato, da plačamo svoje
cerkvene klopi in se prepiramo o minulih
rečeh“.

Tako je pravoslavna cerkev res
krščanska, ljudomila, božja cerkev. Rus ne

— Občinski svet ljubljanski ima v
četrtrek, dne 13. julija t. l. ob šestih zvečer
v mestni dvorani izredno javno sejo.

— Degradirana svetnika. „Slovenec“
psuje včeraj na vse strani, ker se je našlo
nekaj slovenskih listov, ki so po zaslu-
ženju ožigosali počenjanje cerkvenih krogov
s slovanskima blagovestnikoma sv. Cirilom
in Metodom. O našem listu oziroma o naši
zadevni notici piše, da „od zlobe že brenči“
in „da bi pameten človek nablodil toliko
dekadentnih neumnosti, to je nemogoče“.
V isti številki, pod zaglavjem „Podlost“
piše „Slovenec“: „Naša Sloga“ in za njo
„Edinost“ očitata katoličanom, da vlačijo
sv. Cirila in Metoda po koledarju, kakor
da sta dva — cigana. Tako očitaje je
podlo, tem podležje, če ga je zapisal kak
suspendiran duhovnik“. Kadar so klerikalci
v zadregi in si ne vedo drugače pomagati,
tedaj izvlečejo svojo lemenatarsko pamet na
solnce. Delaje se grozovito pametne, vse
druge, ki niso njihovih misli, pa proglase
se za bedake in za podležje. Kadar se kle-
rikalci na svojo pamet sklicujejo, tedaj je
lahko vsakdo prepričan, da stoji njihova
stvar na slabih nogah. In tako je tudi v
tem slučaju! Kar je povedal „Slovenec“ o
degradiranju sv. Cirila in Metoda, ni vse
skupaj vredno piškavega oreha. Istina je
in ostane, da sta bila slovanska blago-
vestnika degradirana za svetnike nižje
vrste, in da se je z vbogima sv. Cirilom
in Metodom ravnalo tako, kakor da sta
dva krajnska liberalca!

— Laška komanda v cerkvi. „Slo-
venec“ je sila jezen, ker smo v sobotni
številki omenili, da v katoliški cerkvi vlada
laška komanda. In vender je to gola in
čista resnica, katera se da na srečo doka-
zati s številkami. Ogromna večina vseh
kardinalov, ki so pravi vladarji katoliške
cerkve, je laške narodnosti. Ti laški kardi-
nali imajo v vseh zadevah odločilno besedo.
in da se prevlada Lahov, da se gospodstvo
laških kardinalov v katoliški cerkvi še utrdi,
je v zadnjem konzistoriju poleg jednega
Avstrijca (dr. Missie), jednega Španca in
jednega Francoza dobilo kardinalski klobuk
osem Lahov. Mej kardinali je sedaj 37
Lahov, vsi drugi narodi, Francozi, Španci,
Nemci, Angleži, Slovani itd. pa imajo v
kardinalskem kolegiju samo 26 zastopnikov,
Španci jih imajo pet, Francozi sedem, Nem-
čija pa dva. Lahi imajo 11 kardinalov več,
kakor vsi drugi katoliški narodi skupaj. Ali
smo torej pisali neresnico, ko smo govorili
o laški komandi v katoliški cerkvi? Veliko
številko laških kardinalov jamči, da se tudi
v prihodnjem konklavu ne predere štiri sto
let stari, tradicionalni, a vender nelegalni
privilegij Lahov, da mora biti papež L a h.
S tem je menda zadostno podprta naša
trditev, da vlada v katoliški cerkvi laška
komanda.

— Obrekovanja Ljubljane so v nem-
ških časopisih na dnevnem redu in nemško
občinstvo ponavlja vedno, kar je čitalo.
Te dni je bil neki na Dunaju živeči go-
spod po opravih primoran, potovati v
Ljubljano. Na dunajskem kolodvoru ga je
znan mu železniški uradnik popolnoma

pozna dveh med seboj borečih se oblastij,
ločene cerkve in ločene države; kakor je
ljubezen in resnica povsod ena, tako je
tudi cerkev z državo ena.

Car ni nikakor poglavar ruske cerkve;
on zastopa samo neduhovnike, zagotavlja
cerkvi mir in pokoj, ne more pa ukreniti
čisto ničesar proti sporočilom, obredom in
naukom cerkve.

To so razmotrivanja „katoliške Ru-
sinje“. Mogoče, da cení pisateljica previsoko
moč primitivnega intuitivnega verovanja
in čuvstvovanja in premalo visoki razvoj
zapadnega teoretičnega duha. Ali tu ni moj
namen, razkladati čitateljem svoje nazore.
„Vse čitajte, in kar je dobrega, si izbe-
rite!“ (Sv. Pavel.)

In mnogo je dobrega na ruskem
vstoku! Rusija je sicer zaostala v gospo-
darskem in industrialnem oziru, ali zdrava
narodna kultura in organsko razvijajoče
se pravoslavje daje ji veliko silo in vsvarja
tudi uslovja za ekonomičen napredek. Ru-
sija v poslednjih desetletjih orjaško napre-
duje. Kolika, ne samo narodno-slovanska,
ampak svetovna sila je vstopna oblika
krščanstva, kaže to, da sega vse človeštvo
krčevito po duševnih plodovih iz pravo-
slavja vzraslega Gogolja, Puškina, Tur-
genjeva, Dostojevskega, Tolstega.

A. P. Regelj.

resnobno svaril, naj nikar ne gre v Ljub-
ljano, češ, da v Ljubljani ni svojega živ-
ljenja varen, kdor govori nemški in da v
Ljubljani kar na cesti streljajo tiste, ki ne
znajo slovenski. Dotični gospod pa se ni
dal oplašiti in je prišel v Ljubljano. Kolik
pa je tistih, ki se dajo s takimi obreko-
vanji ugnati in se ne upajo v naše mesto.

— Otroški vrtec v Ljubljani so vsi
prenapolnjeni, in naravno je tudi, da tudi
nemška dva! Čujemo, da se s prihodnjim
šolskim letom otvori II. mestni otroški
vrtec in sicer v Trnovskem pred-
mestju. Če se to uresniči, si pridobi
občinski svet ne malo zaslug in ustreže
nujni potrebi v tem mestnem oddelku,
zlasti ker so v nas še ljudje, ki pošiljajo
svoje slovenske otroke v šulve-
reinski otroški vrtec k Mahru!

— Slov. akad. ferialno društvo
„Sava“ bode imelo dne 7. avgusta ob 10.
uri zjutraj v „Narodnem domu“ svoj redni
občni zbor. Odbor je sklenil prirediti na ta
dan občni zbor, ker bodo ravno 6. in 7.
bivali naši češki kolegi v Ljubljani. Prosimo
tedaj vse člene, naj se že zdaj pripravijo,
naj gotovo pridejo 6. in 7. v belo Ljubljano
in tako pokažejo, da gojé simpatije do če-
ških kolegov, ter da jim je mnogo ležeče
na obstanek „Save“.

— Abiturientje obeh c. kr. učiteljšč
v Ljubljani prirede, kakor je naznačeno v
inseratu, v nedeljo, dne 16. malega srpana,
izlet v Kamnik in zvečer koncert v čital-
nici. Želeti je, da se udeležijo izleta in kon-
certa mnogo občinstva, posebno pa učitelj-
stva. Koncert se priredi na korist učitelj-
skemu konviktu, torej na korist učiteljstvu
samemu. S tem pa naj nikar ne bode
rečeno, da je koncert samo za učiteljstvo,
za vse je. Vsakemu se nudi lepa priloi-
nost, da si ogleda lično mestce. Kdor je
le količkaj navdušen za slovansko glasbo,
naj gre v Kamnik. Pri koncertu se bodo
pele skladbe najuglednejših slovanskih ska-
dateljev: slovenske, hrvaške, češke, ruske,
bolgarske in na klavirju se bodo izvajale
četveroročno poljske skladbe. Program je
tako mnogovrsten, da bode občinstvo go-
tovo zadovoljno. Ako komu ne ugaja šestero-
glasen mešan zbor, obrnil bode večjo po-
zornost na moški zbor ali četverospjev, in
kdor je navdušen za solo-petje, poslušal
bode soliste. Ker so se že razposlala vabila,
in bi kdo mislil, da je ignoriran, ker bi
slučajno ne dobil vabila, blagovoli opro-
stiti, ker se ni mogoče ozirati pri mnogem
opraviu na vse. Skupnega obeda se lahko
udeležijo vsakdo, samo da to naznani g. A.
Lenarčiču, Kolodvorske ulice št. 18, naj-
kasneje do četrtega večera. Kuvert 60 kr.
V nedeljo torej v Kamnik!

— Dirka kluba slovenskih bicikli-
stov „Ljubljana“, ki se je vršila predvče-
ranjem, je prav dobro uspela. Darila, ozi-
roma častne znake, so zaslužili gg.: 1.)
Dirka junjorjev: a) Arrigo Vittalini 1 min.
43 $\frac{1}{2}$ sek., b) Anton Novak 1 min. 45 $\frac{1}{2}$ sek.,
c) Viktor Kubelka 1 min. 47 $\frac{3}{4}$ sek. 2.)
Dirka gostov: a) Fran „Iros“ 4 min. 29 $\frac{3}{4}$
sek., b) Fran Križman 4 min. 30 $\frac{3}{4}$ sek., c)
Nikola Kristić 4 min. 30 $\frac{1}{2}$ sek. 4.) Dirka
senjorjev: a) Fran Križman 4 min. 5 $\frac{1}{2}$ sek.,
b) Ivan Exler 4 min. 6 $\frac{1}{2}$ sek., c) Fran
Jarc 4 min. 9 sek. 4.) Vožnja za kvalifi-
kacijo: a) Avgust Speil 2 min. 22 $\frac{1}{2}$ sek.,
b) Ivan Gotthard 2 min. 22 $\frac{3}{4}$ sek., c)
Fran Križman 2 min. 23 sek. 5.) Mala
glavna dirka: a) Nikola Kristić 2 min. 4 $\frac{1}{2}$
sek., b) „Serafin“ 2 min. 5 sek.; c) „Her-
mens“ 2 min. 5 $\frac{1}{2}$ sek. 6.) Glavna dirka:
a) Fran „Iros“ 3 min. 49 $\frac{1}{2}$ sek., b) Aquilino
Grassi 3 min. 49 $\frac{3}{4}$ sek., c) Avgust Speil
3 min. 49 $\frac{3}{4}$ sek., d) Arrigo Vittalini 3 min.
50 sek. 7.) Handicap: a) Kristić & „Her-
mens“ 3 min. 56 $\frac{1}{2}$ sek., b) Fran „Iros“
3 min. 59 $\frac{1}{2}$ sek., c) Grassi & Vittalini
4 min. 3 $\frac{1}{2}$ sek. Zvečer se je sestala kole-
sarska družba pri „Lloyd“, kjer se je mej
zvoki vojaške godbe, katera je prilično dobro
igrala, napivalo hrvatskim in slovenskim ko-
lesarskim društvom, njih predsednikom in
narodni zavesti. Govorili so gg.: dr. Kušar,
Sollar, Souvan, pl. Tučić in Divković. Po-
slovili smo se ob jako pozni uri, prepričani,
da smo zopet nekaj storili v prid sporta
in naroda.

— Občni zbor „Zveze slovenskih
kolesarjev“ se je vršil predvčeranjem ob
polu 11. uri dopoldne v vežbališču slo-
venskih biciklistov „Ljubljana“ ob prav
mnogobrojni udeležbi. Zastopana so bila
slednja društva: kolesarsko društvo „Ili-
rija“, kolesarski klub „Slaveo“ in klub

slovenskih biciklistov „Ljubljana“ iz Ljub-
ljane, klub dolenjskih biciklistov iz Novega
mesta, klub biciklistov „Celjakega Sokola“
iz Celja in kolesarski klub „Sokol“ iz
Trsta. Rešile so se nekatere jako važne
točke — ker pa je občni zbor predolgo
trajal, odložile so se ožje volitve do pri-
hodnje sobote. Pozivljajo se torej
vsi gospodje člani, da pridejo dne
15. t. m. ob polu 9. uri zvečer k
Lloyd, da se dokonča program občnega
zbor. Potem bomo natančneje poročali o
sklepih in volitvah.

— Matura na ljubljanskem ženskem
učiteljšču je bila včeraj končana. Za ma-
turo se je oglasilo 34 kandidatinj četrtega
tečaja in tri privatistinje. Tri kandidatkinje
in jedna privatistinja morajo ponavljati
skušnjo, vse druge so jo prebile z dobrim
vspehom.

— Orglarska šola konča v četrtek,
13. t. m. ob 9. uri zjutraj v svojih prostorih
na Vodnikovem trgu št. 5 svoje 22. leto z
javnim izpitom uencev.

— Lokalna železnica Ljubljana-
Vrhnika. Z otvoritvijo normalno-tirne lo-
kalne železnice Ljubljana-Vrhnika zadobi
veljavo od glavnega ravnateljstva c. kr.
priv. južne železnice izdana tarifa, del II.,
za osebe, prtljago in pse in pa lokalna to-
vorna tarifa, del II., za mrličje, živali in
blago. Cena prvi tarifi je 50 vinarjev, drugi
pa 20 vinarjev.

— Laška izzivanja. Z Viča se nam
piše: Med delavci v naših opekarnah je
nastal kar očiten boj. Na jedni strani stoje
Lahi (furlanski in goričanski) na drugi
strani pa Slovenci. Dokler so imeli boj bolj
med sabo, ni prišlo nič v javnost, a zdaj
so se že začeli v gostilnah, in na javnih
mestih s samokresi streljati, tako da domač
človek ni več varen pred Furlani. Furlan,
če nima samokresa, ima gotovo dolg nož
pri sebi. Ali bi ne bilo umestno, da bi
orožniki malo pogledali pri opekarnah in
bi Lahom pobrali orožje. Posebno drzni so
Furlani, ki delajo pri g. Kancu. Nam Vi-
čanom so kar očiten boj napovedali, tako
da zdaj domačin že ni varen, če gre na
polje ali na travnik.

— Rezervistom-kolesarjem. Povelj-
stvo 3. voja je z razpisom z dne 23. junija
t. l. odredilo, da smejo rezervisti pehote in
lovstva, ki so podvrženi še vojaškim vajam,
odslužiti iste tudi kot kolesarji, če so kot
taki v vožnji popolnoma spretni ter če
pripeljejo svoja kolesa seboj in ne zahte-
vajo nikake odškodnine za njih obrabo.
Kdor želi torej kot kolesar nastopiti, se
ima javiti pri pristojnem okrajnem glavar-
stvu, oziroma c. in kr. okr. dopolnilnem
poveljstvu.

— Ljudski shod slovenskih socia-
listov v Rojnu pri Trstu, ki se je vršil
v nedeljo, je soglasno sprejel resolucijo, s
katero je izjavil, da zahteva v Trstu slo-
venskih šol, kolikor jih potreba opravičuje,
ne kakor milost, ampak kakor pravico, in
da proletarijat ne bode miroval, dokler ne
doseže te svoje pravice“.

— Tržaška državna gimnazija je
sedaj očistena slovenskih profesorjev. Samo
dr. Glaser je Slovenec na tem zavodu, vsi
drugi profesorji so Nemci, kajti tudi na
mesto našega rojaka prof. Jesenka in na
mesto prof. Pospihala sta se vsedla dva
Germana.

— Lahi med sabo. V Piranu so ho-
teli Lahi dobiti razprodajo kmetijskih pri-
delkov povse v svoje roke in si zagotoviti
nekak monopol. Dne 2. julija je bil usta-
novni shod, na katerega so prišli tudi
laški kmetje iz okolice. Kmetje so odločno
ugovarjali naklepom svojih privilegiranih
osrečevalcev in so končno piranske signore
nagnali s pestmi, da so morali bežati.
Sam posl. Venier je moral bežati in rešil
je svojega rojstva kosti s tem, da je skočil
skozi okno.

— Toča padala je včeraj popoldne
v kamniškem in litjskem okraju ter na-
pravila obilo škode na polju.

— Nesreča na železnici. Na postaji
Selzthal je bil povožen rudar Primožič iz
Škofjeloke. Šel je čez tir po pozabljeno
svojo prtljago, ko ga je vlak podrl. Primo-
žiču so šla kolesa čez obe nogi. Siromak
si jih ni pustil amputirati in je umrl v
bolnici v Rottenmannu. Zapustil je vdovo
in sedmero otrok.

— Ponesrečil je viničar Martin Srlen
v g. Gregorča iz Krškega vinogradu na
Gadovi peči, in sicer pri streljanji proti
toči. Topič se je razletel in je Srlen ubil.

— **Umor v železniškem kupeju.** Sodni pristav Zeno Hallada, kateri je bil, kakor smo včeraj poročali, v kupeju umorjen in vržen v Osojsko jezero, je bil brat ljubljanskega profesorja istega imena. Predno je umrl, je kmetu, ki ga je potegnil iz vode, popisal morilca. Umorila sta ga dva njemu neznana človeka. Jeden je imel rudečkaste lase. Obledena sta bila oba v biciklistično obleko. Zapustila sta železniški kupé še pred Beljakom. Sprevednik ju niti zapazil ni. Doslej zasledovanje morilcev ni imelo vspeha.

— **Pozor pred židi!** Židovska agentura L. Goldschmidt v Budimpešti inserira v raznih nemških listih, da daje denarna posojila od 100 do 500 gld. po 6%, od 500 do 1000 gld. po 5%, od 1000 gld. naprej po 4%. Vračati je posojilo četrletno e 8 do 10% kapitala. Intabulacije po 3½ do 4% do 32letne amortizacije. Pogoji so torej jako ugodni. No, agentura si zna pomagati do velikanskih dobičkov. Kdor prosi posojila, dobi od agenture najprej pismo, najpošlje 3 gld. 38 kr. „für Informations und Correspondenz Gebühren“. Ko jih prosilec pošlje, pa dobi odgovor, da agentura ne da posojila, „ker so informacije neugodne“. Prosilec ima torej izgubo 3 gld. 38 kr. Da, agentura zahteva navadno poleg te svote plačila še za neke neznane stroške! Znano nam je že več tacih slučajev, zato svarimo pred to židovsko agenturo!

— **Peško društvo „Adrija“ v Bar-kovljah** je predvčerajšnjim sijajno praznovalo desetletnico svojega obstanka. Slavnosti se je udeležilo na tisoče ljudi in zastopanih je bilo pri njej 17 društev.

— **Požari.** V Polhovem gradu v litjskem okraju je strela vdarila v hišo Franca Petriča in jo užgala. Hiša je zgorela. Škoda znaša 300 gld. V Dolenjih Skopcih pri Krškem so otroci zanetili ogenj, kateri je štirim posestnikom povzročil 1700 gld. škode. V Ostrcu so tudi otroci igraje se z žvepljenkami povzročili požar, ki je petim posestnikom naredil škode 8200 gld.

* **Ženski kongres v Londonu** se je baval tudi z gledališčem. Pod predsedništvom gospe Kendal, ki je mej prvimi igralkami Anglije, je poročala Amerikanka gđc. Mary Shaw o razmerju ženstva do gledališča. V prejšnjih stoletjih se je smatralo igrilstvo sramotnim in vendar se ženstvo ni dalo odganjati od dramatične umetnosti. Požrtvovalnost in vztrajnost na polju umetnosti sta zmagali, in danes uživajo igralka mej kulturnimi, visokonaobrazenimi narodi največje spoštovanje. Igralke se smatrajo povsod za prve duhovnice velike umetnosti. V Ameriki je okoli 3000 boljših igralk. Tam ni potreba, da hodijo dame v dramatično šolo, nego stopijo kar na oder in igrajo. Govornica je dokazovala, da je drama že od nekdaj najbolje pospeševala omiko in moralo. To je vedelo tudi duhovništvo, ter je gojilo dram. umetnost. Dandanes pa je duhovništvo dramatični umetnosti sovražno, ter je ne le podpira, nego jo celo preganja. Zategadelj pa so dramatični pisatelji tudi brezobzirni ter pišejo nemoralne igre, v katerih se ponižuje ženska čast. Poštene igralka in prave umetnice naj bi se takih vlog izogibale in omikano ženstvo naj bi k takim igram ne hodilo.

* **Moški v ženski obleki.** Na Dunaju so videli te dni neko osebo v ženski opravi, katera je letala po ulicah, v roki pa vihtela samokres, s katerim si je obstrelila glavo in prsa. Dognalo se je, da je ta oseba črevljarski pomočnik Fran pl. Erlauf, kateri se je oblekel v ženska krila. Erlauf je bržčas blazen. Ranil se ni smrtno nevarno.

* **Ponesrečen izlet.** Nedavno je napravilo več tisoč prebivalcev New-Yorka, moških, ženskih in otrok, izlet v Long Island. Parobrodna družba pa ni poslala zvečer čolnov, da bi prepeljali izletnike zopet domov. Zato je moralo ostati okoli 4000 ljudi v gozdu. Ponoči je začelo deževati. Izletniki so hoteli dva člena izletnega odbora sežgati na grmadi, a delavci so ju rešili. Nastali so veliki pretepi, med katerimi je bil ustreljen neki otrok.

* **Cela razstava zgorela.** V mestu Como so priredili na čast Volti veliko električno in svileno razstavo. Dne 8. t. m. dopoldne pa je nastal v razstavi požar, ki je v kratkem času uničil vse. Ogenj je požrl razne, sila dragocene stroje in ekepe-

rimentalno orodje, umetnine, cela skladišča svile in dr. Požar se je videl do Milana. Zavarovana je bila razstava za 8 milijonov lir.

Književnost.

— **Wesen und Charakter der slovenischen Schriftsprache.** Von Prof. Fr. Ilešič. Ta brošura je izšla kot ponatis mariborske „Südsteirische Post“; prodaja jo knjigarna L. Schwentner po 10 kr.; po pošti 2 kr. več.

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj 11. julija. Sekcijski svetnik v finančnem ministrstvu dr. Friderik Ploj in odvetnik v Brnu dr. vitez Popelka postaneta svetnika pri upravnem sodišču. Ploj prevzame slovenski referat; Popelka pa referat vpokojenega Meznika.

Dunaj 11. julija. Pisarniški ravnatelj poslanske zbornice, sekcijski svetnik Halbau je prošil za umirovljenje; kakor se čuje, dobi pri tej priliki zvezdo h komturjevemu križcu Franc Jožefovega reda.

Zagreb 11. julija. Danes je bila slovesna otvoritev „učiteljskega konvikta“ ob veličastni udeležbi hrvaškega učiteljstva. Predsednik „Zaveze“ hrvaških učiteljskih društev, profesor Basariček, je navdušeno pozdravil udeležence. Potem je blagoslovil konvikt škof dr. Ivan Krapac ter je po blagoslovljenju iskreno čestital hrvaškemu učiteljstvu za njega vztrajno vzorno delovanje. Govoril je potem predstojnik bogočastja in nauka, Armin Pavič, ter je dejal koncem temeljitega govora, da mu je v čast in ponos, da more v imenu vlade izročiti plemenitemu namenu učiteljski konvikt. Župana je zastopal senator Gjuro Deželić, slovensko učiteljstvo so zastopali učitelji Dimnik, Jelenc in Gangl. Popoldne je bil banket v hotelu „Imperial“. Jutri je glavna skupščina „Zaveze“ hrvatskih učiteljskih društev v „Učiteljskem domu“.

Budimpešta 11. julija. Ministrski predsednik grof Thun in trgovinski minister baron Dipauli sta prišla danes sem na posvetovanje z ogrskimi ministri glede razglasitve nagodbe.

Belgrad 11. julija. Posebna izdaja uradnega lista „Srpske novine“ prijavlja kraljevski ukaz, s katerim se razglša obsedno stanje za Beligrad in okolico, in nagla sodb.

Belgrad 11. julija. Odstavljenega srbskega poslanika v Belem gradu Gruica, kateri je tudi izključen iz armade, hoče vlada aretirati, čim pride v Srbijo.

Zemun 11. julija. „Odjek“ je prenehal izhajati. Aretovanja radikalcev in naprednjakov se nadaljujejo.

Kolnija 11. julija. „Kölnische Ztg.“ javlja iz Belegagrada, da sedanji trenotek odloči o usodi razkralja Milana in njegove rodbine, in zato da se Milan ne vstraši nobenega sredstva, da ugonobi svoje nasprotnike.

Bruselj 11. julija. Kralj bo imel dne 23. t. m. pri narodni slavnosti govor, v katerem pojasni stališče krone v sedanji krizi. General Brialmont je izdal, kakor se zatrjuje, dogovorno s kraljem brošuro, v kateri se izreka za splošno volilno pravico in za obligatorno vojaško službovanje.

Rim 11. julija. Časopisje je jako zadovoljno, da je Loubet pomilostil generala Giletto in povdarja, da je to pomiloščenje dokaz prijateljskega razmerja mej Francijo in Italijo. „Italie“ pravi, da slede tej manifestaciji prijateljstva še druge, dosti pomembnejše.

Pariz 11. Povodom narodne slavnosti dne 14. t. m. pomilostil je prezident Loubet radi vohunstva obsojenega italijanskega generala Giletto, kateri je bil že izpuščen iz zapore in je odpotoval v Italijo.

London 11. julija. Reuterjev biró javlja iz Petrograda, da je umrl veliki knez Jurij Aleksandrovič, karjev brat in eventualni prestolonaslednik.

Slovenoi in Slovenke! Ne zabite družbe sv. Cirila in Metoda!

Narodno gospodarstvo.

O svetovnem gospodarstvu.

(Dalje.)

Ni lahko odgovoriti na takovo vprašanje; statistika se je sicer v poslednjih desetletjih jako vsosvršila, pojedine države obračajo svojo posebno skrb na statistične urade, ki naj po svojih statistikah doganjajo razdelitev bogastva in tako dajejo smer socialnim reformam, oživotvorila so se že mednarodna statistična spojenja s skupnimi principi, ali vkljub temu je le nekako približno mogoče narodni imetek, premoženje in bogastvo ljudstev ter držav določiti.

Premoženje narodov se ceni glavno po dveh metodah, po realni in personalni (gl. o tem članek „Volkseinkommen in Handwörterbuch der Staatswissenschaften“ III., 20.); fluktuacijo in tok premoženja možno pa je na kraj in čas zasledovati po gotovih simptonih, kakor so: spreminjanje proizvodstva, konzuma, prometa in trgovine, dalje so znaki za to cena blaga, mezda, podjetja in emisije, vrednostni kurzi itd.; na ta način je razvidno, da je bilo gospodarsko gibanje jako živo od leta 1869. do 1873., leta 1873. počila je takozvana kriza, in depresija je trajala do 1879. leta, ko se je v Zjedinjenih državah začel razcvet in kmalu potem i v Evropi; ali brž je zopet nastala sta gnacija, ki je ponehala 1882. l., ali 1891. l. se je zopet vrnila: toda i ta depresija se je hitro premogla vkljub nevarnosti od strani Združenih držav, od katerih se namreč Evropa vedno bolj in bolj emancipuje; saj se celo evropski kontinent emancipuje od kapitalistično premogočne Anglije.

Ali ni moj namen, te fluktuacije in velikansko vzrast premoženja zaznamenovati, temveč zanima me faktična razdelitev premoženja (premakljivega in nepremakljivega) po deželah in narodih. Kakor rečeno, ne morem se spuščati na metode, katere so sicer gotovo nepopolne; ali itak se more vsaj približno verjeti rezultatom pojedinih statistik; in one rezultate hočemo navesti najprej po „Uebersichten der Weltwirtschaft, von Neumann u Juraschek, Berlin“. 1896.

Vsled tega znaša občno narodno premoženje, cenjeno po denarju, v združenem kraljestvu angleškem v 1885. letu 200 milijard*) nemških mark, v Franciji 1890. leta 190 mild. nemških mark, v Nemčiji 1886. l. 175 mild. nem. mark, v Italiji 1890. l. 44 mil. nem. mark, v Avstriji 1891. l. 50 mild. nem. mark, na Ogrskem 1891. leta 17 mild. nem. mark, skupaj v dvojnadržavni monarhiji 67 mild. nem. mark, na Ruskem 1880. leta 22 mild. nem. mark, v Belgiji 1880. l. 28 mild. nem. mark, na Nizozemskem 1892. leta 17 mild. nem. mark, v Združenih državah 1890. leta 270 mild. nem. mark.

Slavni angleški statistik Mulhall izdal je nedavno delo: „Industries ondwealth of nations“, London 1896, ki jako nazorno računa z bogastvom vse zemlje. Ker knjige nimam pri roki, posnamem njegove rezultate po izpisku, ki ga je naredil znani ruski politični ekonom in profesor Janžul [Milijoni in kaj ž njimi treba delati] v znani ruski reviji „Vjestnik Evropy“, v letošnjem aprilovem broju; ruski list prinaša obnose v ruskih rubljih (1 rubelj = 1 gld. 30 kr. avst. vel.) Po Mulhallu se računa: vse bogastvo zemeljske oble na 703 milijarde rubljev. Levji delež tega bogastva pripada na Evropo, namreč bogastvo evropskih dežel 513 milijard rubljev.

V Evropi zopet zavzema prvo mesto, kakor je izvestno, Velikobritanija, ki vlada s 118 mild. rub., potem pride Francija s 96 mild. rub., Nemčija s 80 mild. rub., Rusija s 64 mild. rub.

Od onih 190 milijard, ki odpadajo na izvenevropske dežele, prihaja ogromna večina na Zjedinjene države, namreč 163 mild. rubljev.

Za vse ostale dežele cele zemlje ostaja torej samo še 27 milijard rub.

Razvidno je iz tega, da je stara Evropa še vedno mogočna gospa; kar ona določi, to velja za celo zemljo, ker je ona bogata. Velika konkurenca ji je vzrasla v poslednjem času v Združenih državah, ki prekašajo že Velikobritanijo; da je ta konkurenca nevarna, sledi že iz tega, da imajo Zjedinjene države vkljub malemu broju svojih prebivalcev (82 milijonov) dosti več bogastva ko Britanija, ki šteje sicer v Evropi samo 40 milijonov prebivalcev, zato

*) Milijarda je tisoč milijonov (1000.000.000.)

pa vrhu tega še v kolonijah (največ v Indiji) 350 milijonov prebivalcev; na jednega prebivalca prihaja v Zjedinjenih državah torej mnogo več premoženja ko v Veliki Britaniji; seveda, premisliti nam je, da je skoro vse bogastvo Velike Britanije združeno v rokah evropske Britanije, in potem razumemo, zakaj imajo še vedno Angleži prvenstvo v svetovnem gospodarstvu in v svetovni — politiki.

Kar omenjena ruska revija reče, težko si je predstaviti dejstviteljni razmer ovih kolosalnih bogastev. Janžul napravil je ta-le račun: ko bi se vse svetovno bogastvo (onih 703 milijard rubljev) prevrtilo v ruske srebrne rublje, in bi se ti rublji naložili drug na drugega v jedno kolono, to bi se sestavila kolona v 1.855.000 kilometrov višini, in kakor je od zemlje do lune 385.000 kilometrov, to bi bila kolona 5krat večja od te daljave!

Fatalist.

(Ruski spisal Ivan Turgenjev.)

XIV.

(Dalje.)

„Semen, slišiš,“ začnem znova. „Bojim se za tvojega gospoda. Sodim, da mu črne misli rojé po glavi. Iskati ga morava vse-kako.“

„Da!“ odgovori Semen.

„Res, da je zunaj tako gosta megla, da se ne vidi pet korakov daleč. Ali vendar, poskusiti morava. Vzela bodeva vsak jedno svetiljko in na vsako okno postaviva luč.“

„Da!“ ponovi Semen.

Nataknivši svetiljko in luči odideva na prosto.

XV.

Nemogoče bi bilo pripovedovati, kolikokrat sva zašla, kolikokrat izgubila drug drugega! Svetiljka ni pomagala prav nič; niti najmanje ni mogla posvetiti v gosto, skoraj svetlo meglo, ki je naju obdajala. Opetovano sva drug drugega zgrešila, akoravno sva klicala v jednomer: Teglev, Ilja Stepanovič! Gospod Teglev!

Megla je naju tako zmotila, da sva tavalala okrog kakor v sanjah. Kmalu sva oba ohropela, vlažnost je segala do prs. Kljub temu sva vendar dospela do koč, hvala lučim postavljenim na oknih. Vkupno iskanje ni imelo vspeha. Bila sva jeden drugemu v napoti, zato skleneva, vsak za-se iskati. On krene na levo, jaz desno, in kmalu nisem več čul njegovega glasu. Zdelo se mi, da mi je megla stopila celo v glavo in tako sem taval okrog kakor blazen ter vedno klical „Teglev!“

„Tu!“ odzove se naenkrat neki glas.

O kako srečnega sem se čutil! Naglo planem v tisto stran, od koder je prišel glas... človeška postava je vzplavala pred menoj kakor črna točka... letim proti njej... končno!

Ali mesto Tegleva najdem nekega drugega častnika iste baterije, z imenom Delepnev.

„Vi ste mi toraj odgovorili?“ ga vprašam.

„In vi niste mene zvali?“ vpraša tudi on.

„Ne, klical sem Tegleva.“

„Tegleva? Tega sem ravnokar srečal. Kako prismojena je noč! Človek še pota ne more najti domov.“

„Videli ste Tegleva? Kam je šel?“

„Mislim, da tje,“ odgovori in kaže v negotovo stran. „Ali zdaj se ne more nič razločiti, veste li na primer, kje je vas? Samo jedno upanje nam ostane, — če bi lajal kak pes. Smako neumna noč! Dovolite, da si prižgem smokdo... mislim, da smodka še najboljše sveti.“

Kolikor sem mogel opaziti, bil je častnik malo dobre volje.

„Vam ni Teglev ničesar dejal?“ ga vprašam.

„Pač! Jaz mu rečem: Dober dan, tovariš! In on odgovori: Z Bogom, tovariš!... Ali zakaj z Bogom? — Dà, odgovori on, z Bogom, ker si hočem takoj zapoditi kroglo skozi glavo... taka šala!“

Zaprlo mi je sapo.

„Kaj, govoril je vam, da se bo...“

„On zbija šale,“ odgovori častnik ter se oddalji od mene.

Še sem strmél nad besedami častnikovimi, ko začujem, da nekdo večkrat jasno in glasno zakliče moje ime. Spoznal sem Semenov glas.

Odsovem se... in on se mi približa.

(Dalje prib.)

Proti zobobolu in gnjilobi zob
izborna deluje

Melusina ustna in zobna voda
utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust.
Cena 1 steklenici z rabilnim navodom 50 kr.
Zaloga vseh preizkušenih zdravil.
Po pošti razpošilja se vsak dan dvakrat.
Jedina zaloga (19-28)
Ilekarna M. Leustek, Ljubljana
Resljeva cesta št. 1, zraven mesarskega mostu.

Zahvala.

Povodom I. ustanovne slavnosti okr. društva delovodij za Ljubljano in okolico čuti isto prijetno dolžnost, da se toplo zahvali ljubljanskemu p. n. občinstvu za mnogobrojen obisk. Posebno se zahvaljujemo svojemu prebлагородnemu gospodu protektorju Viljemu Treo, mestnemu stavbenemu mojstru in arhitektu itd., istotako firmi G. Toennies, stavbenemu podjetju in strojni tovarni, in vsem zaščitnikom za blagosrečna darila, ki so nam jih poklonili. — Dalje se zahvaljujemo za čestitni obisk in za darila velečastitemu gosp. županu Ivanu Hribarju in gospodom občinskim svetnikom, kakor tudi čestitim gospodom stabinim in višjim oficirjem garnizije in svojim častnim in podpornim članom. — Godbi pešpolka pl. Milde stav. 17 iz Celovca se izreka najtoplejša zahvala za njena velika izvajanja. — Tudi gosp. restavratorko J. Lorberju moramo se zahvaliti za njegovo urno, čvrsto in izborno postrežbo.

Okrajno društvo delovodij za Ljubljano in okolico.

Iz uradnega lista:

Izvršilne ali eksekutivne dražbe:
Zemljišče vlož. št. 59, kat. obč. St. Rupert, cenjeno 300 gld., dne 17. julija v Mokronogu.
Posedstvo vlož. št. 135, kat. obč. Sv. Agata, (hiša št. 33 v Lazih), cenjeno 202 gld., dne 18. julija v Ljubljani.
Posedstvo vlož. št. 236, kat. obč. Podgrad, cenjeno 991 gld., dne 19. julija v Črnomlju.

Meteorološko poročilo.

Julij	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C.	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 ur
10.	9. zvečer	737.9	16.2	sr. vzhod	del. oblak.	0.4 mm
11.	7. jutraj	738.5	13.7	sl. svzhod	megla	
	2. popol.	736.9	26.3	sr. jzhod	del. oblak.	

Srednja včerašnja temperatura 19.3°, normala: 19.6°.

Dunajska borza

dne 11. julija 1899.

Skupni državni dolg v notah.	100	gld.	60	kr.
Skupni državni dolg v srebru.	100		40	
Avstrijska zlatna renta	119		30	
Avstrijska krona renta 4%	100		65	
Ogerska zlatna renta 4%	119		25	
Ogerska krona renta 4%	96		75	
Avstro-ogerske bančne delnice	909		—	
Kreditne delnice.	380		50	
London vira.	121		52 1/2	
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58		92 1/2	
20 mark.	11		77	
20 frankov.	9		55 1/2	
Italijanski bankovci	44		70	
C. kr. cekini	5		67	

Vse vrednostne papirje preskrbuje BANKA
MAKS VERSEC, Ljubljana, Selenburgova ulica 3.
Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5—10 gld.

Zahvala.

Za premnogo dokaze iskrenega sočutja, ki so nam došli med boleznijo in ob smrti naše iskreno ljubljene, nenadomestljive soproge, oziroma matere, tašče, stare matere, gospe

Frančiške Horvat

izrekamo vsem prijateljem in znancem najtoplejšo zahvalo. Posebno se še zahvaljujemo vsem darovalcem prekrasnih vencev, gospodom čevljarjem mojstrim in vsem, ki so nam nepozabno ranjico spremili k zadnjemu počitku. Vsem skupaj: Bog plati!

Ljubljana, dne 10. julija 1899.

(1271) **Zaljubljeni ostali.**

Kavarna „Valvasor“.

!! Ob ugodnem vremenu !!

Jutri

v sredo 12. julija t. l.

vojaški koncert.

Vstop prost. — Začetek ob 8. uri.

K mnogobrojnemu obisku vabi najljubšeje
(1275) **And. Stuppan.**

Sobna oprava

in (1274-1)
krémarske potrebsčine
se ceno prodajo
v Gospodski ulici št. 3, I. nadstr.

Priporočava (21-156)

Kulmbaško sladno pivo

pastërizovano v steklenicah

znano po svojih izvršnih učinkih.

Kavčič & Lillog

v Ljubljani, v Prešernovih ulicah.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1899. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po noči obojni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Ansee, Isil, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. jutraj obojni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, čez Klein-Reifling v Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vane, Heb, Francove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne obojni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne obojni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vane, Heb, Francove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. Ob 7. uri 15 min. zvečer obojni vlak v Lesce-Bled. Poleg tega vsako nedeljo in praznik ob 5 uri 41 minut popoldne v Podnart-Kropo. — **Proga v Novo mesto in v Kočevje.** Obojni vlaki: Ob 6. uri 54 m. jutraj, ob 1 uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano j. k. Proga iz Trbiža.** Ob 5. uri 46 m. jutraj obojni vlak z Dunaja via Amstetten, Solnograda, Linca, Steyra, Isila, Ausseea, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. Ob 7. uri 55 min. jutraj obojni vlak iz Lesce-Bleda. — Ob 11. uri 17 min. dopoldne obojni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Linca, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne obojni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer obojni vlak z Dunaja, Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Linca, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. Poleg tega ob 8. uri 42 min. zvečer iz Podnarta Kropo. — **Proga iz Novega mesta in Kočevja.** Obojni vlaki: Ob 8. uri 41 m. jutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — **Odhod iz Ljubljane d. k. v Kamnik.** Ob 7. uri 23 m. jutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. in ob 10 uri 25 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — **Prihod v Ljubljano a. k. iz Kamnika.** Ob 6. uri 56 m. jutraj, ob 11. uri 8 m. dopoldne, ob 6. uri 10 m. in ob 9 uri 55 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. (1206)

Abiturijentje obeh c. kr. učiteljskih v Ljubljani

prirede

v nedeljo, dne 16. malega srpana 1899

izlet v Kamnik.

Odhod iz Ljubljane ob 7. uri 23 minut
jutraj z državnega kolodvora.
Prihod v Kamnik ob 8. uri 37 minut. —
Ogledovanje mesta.
Ob polu 11. uri sv. maša v samostanski cerkvi oo. frančiškanov. Pri maši poje moški zbor.
Ob polu 2. uri skupen obed v Fischerjevi restavraciji.

Točno ob 8. uri zvečer

KONCERT

v čitalniški dvorani na korist učiteljskemu konviktu.

Pevovodja: G. M. Adamič.

Vspored:

1. Béla Kéler: Predigra k veseloligri, klavir (četrtoorčno).
2. Slavostni prolog.
3. Jos. Haydn: Cesarska pesen, zbor s spremljevanjem klavirja.
4. Stanko Pirnat: Oblaku, šesteroglasen mešan zbor.
5. M. Moszkowski: Poljski plesi a) Mazurka, klavir (četrtoorčno).
6. Jos. Nesvadba: Hrepenenje ljubezni (Lasky touha), četrtoorčev.
7. Mat. Hubad: Slovenske narodne pesni: a) Ljubca, povej, povej! b) Škrjanček poje, žvrgoli; za mešan zbor.
8. Anton Nedvšč: Pri slovesu, slavnostna kantata za moški zbor.
9. M. Moszkowski: Poljski plesi b) Krakovjak, klavir (četrtoorčno).
10. Fran Gerbič: Žitno polje, mešan zbor.
11. P. H. Sattner: Po zimi iz šole, mešan zbor.
12. Vatr. Lisinski: Prosjak, tenor-solo s spremljevanjem klavirja.
13. P. Ilijč Čajkovskij: Legenda iz otroških pesni, mešan zbor.
14. Angel Bukorešljev: Kitica holgarskih narodnih pesni, mešan zbor.

Po koncertu prosta zabava in ples.

Cene prostorom:

Sedeži I.—III. vrste a 2 K, sedeži naslednjih vrst a 1 K, stojališča a 30 kr.

Vstopnice se dobé na večer koncerta pri blagajni od 7. ure dalje.

Z ozirom na blagi namen se preplačila hvaležno sprejemajo.

K obilni udeležbi vabi najljubšeje

(1270-1) odbor.

Ustanovljen 1850.

Etablissement za
klavirje in harmonije
Bernhard Kohn

Dunaj, I, Himmelfortgasse št. 20

(v svoji hiši) nudi izbér

instrumentov prve vrste

kakor se je sicer nikjer ne najde v Avstro-Ogrski.

Zaloga in samozastop

obeh glasovirskih prvih tovarn na svetu:

c. in kr. avstrijskih dvornih dobaviteljev

Steinway & Sons, New-York,

in Julij Blüthner.

Harmoniji Mason & Hamlin itd.

Največja zaloga novih klavirjev iz najbolj

renomiranih dunajskih tovarn. Novi kratki

klavirji od gld. 320 do gld. 2000. Novi

planino od gld. 280 do gld. 1400. — 200

komadov na izbor.

Velik poseben oddelek za preigrane instrumente brez hibe. (1144-7)

Na Turjaškem trgu št. 2

se s 1. avgustom oddasta 1903

2 skladišči.

Natančneje: Rimska cesta št. 2.

Učenec

iz dobre hiše, ki je dovršil ljudsko šolo z dobrim vspehom, sprejme se v špecerij-ske trgovino. (1242-3)

Naslov v upravnistvu „Slov. Naroda“.

Sedmošolec

z dobrim spričevalom, išče za počitnice instrukcije.

Ponudbe na upravnistvo „Slov. Nar.“ pod „Učitelj“. (1261-2)

Iščem

gostilno v najem ali na račun.

Naslov pove upravnistvo „Slov. Nar.“

V Florijanskih ulicah 31, I. nadstr. se sprejmejo

dijaki

v dobro oskrbo. Vrt v poljubno uporabo. (1263-2)

Pisar

nemškega in slovenskega jezika v govoru in pisavi zmogel, sprejme se pri podpisnem sodišču 15. t. m. ali 1. avgusta.

Plača 1 gld. od dneva. (1259-2)

C. kr. okrajna sodnja v Sevnici oddelek I., dne 5. julija 1899.

Hiša

v Kisovcu poleg rudnika pri Zagorji ob Savi se prestevalno preda. Hiša, v kateri se izvršuje gostilniška obrt, je pripravna tudi za vsako drugo obrt. Plačilo po dogovoru.

Pojasnila daje g. Andrej Mauer, posestnik v Zagorji ob Savi. (1236-3)

Št. 23253. (1247-2)

Razpis.

S pričetkom šolskega leta 1899/1900 podeliti je po občinskem svetu v hvaležen spomin na Nje Veličanstvo presvitlo cesarico Elizabeto določeno podpora v znesku 200 gld. onim deklicam, ki se želé v umetnih ženskih ročnih delih ali v njih pomožnih strokah povspeti do višine sedanjega časa.

Pravico do te podpore, ki se pedeluje za vso učno dobo, imajo absolventke tukajšnje strokovne šole za umetno vezenje in čipkarstvo, ki hočejo obiskovati dunajsko šolo za umetno vezenje, centralni kurs ali pa državno umetno obrtno šolo na Dunaji ali v Pragi; prednost pa imajo v Ljubljani pristojne prosilke.

Prošnje za podelitev te podpore vložiti je v magistratnem vložnem zapisniku do konca t. m.

Mestni magistrat ljubljanski

2. julija 1899.

Župan: Iv. Hribar.

Štv. 4814.

Razglas.

(1252-2)

Deželni zbor kranjski je v svoji seji, dne 21. aprila t. l. naročil deželnemu odboru vse potrebno pozvedeti in svrhu **vzornega kmetijskega zavoda na Gorenjskem**, na katerem bi se osnovala zimska kmetijska šola in uravnavali posebni strokovni tečajji za razne važne panoge kmetijstva n. pr. za mlekarstvo in sirarstvo ter planinarstvo, gozdarstvo, sadjerejo itd.

V ta namen potrebuje deželni odbor **primerne kmetijskega posestva**, na katerem se nahaja že sedaj vzorno uravnavano gospodarstvo z vzorno živinorejo, ali na katerem bi se potom zakupa za daljšo dobo moglo tako vzorno gospodarstvo urediti.

Deželni odbor se zato obrača do gg. lastnikov takih vzorno uravnanih kmetij na Gorenjskem, oziroma do gg. lastnikov kmetij, katere imajo za uredbo vzornega kmetijskega gospodarstva pripravna zemljišča in primerna gospodarska poslopja — ter tudi prostorov za stanovanje učitelja-voditelja kmetijske šole in učencev (20 do 24) ter v to posebnih poslov, z vabilom, da do

konca meseca julija t. l.

podajo ponudbe z opisom posestva in napovedbo zahtevane letne zakupnine deželnemu odboru, ki bo tekom meseca avgusta ogledal dotična ponujena posestva.

Ker se ima posebno gojiti na gorenjski kmetijski šoli planinarstvo, oziral se bo deželni odbor v prvi vrsti na ona posestva, katera imajo tudi planine v lasti.

Od deželnega odbora kranjskega

v Ljubljani, 24. junija 1899.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Josip Noll.

Razglas.

Po sklepu kranjske hranilnice se bode poučevalo brezplačno pet vnanjih kranjskih učencev na ljubljanskem trgovskem učnem in vzgojevalnem savodu v šolskem letu 1899/1900 in dobé tudi učne pripomočke.

Na to reflektujoči, ki so dosegli 14. leto starosti, naj vložé svoje prošnje najdlje

do 20. septembra

podpisanemu vodstvu ter naj priložé svoj nacionale in dokaz ubožnosti in spričevalo, da so dovršili 3. gimnazijski ali realni razred ali višji razred meščanske šole s pohvalno noto v zadržanju in najmanj zadostnim učnim vspehom.

Vse došle prošnje se bodo predložile slav. ravnateljstvu kranjske hranilnice, da sklepa o njih.

V Ljubljani, dne 10. julija 1899.

Ravnateljstvo trgovsko-učnega zavoda.

Ferdinand Mahr

cesarski svetnik.

(1272-1)

Lastnina in tisk „Narodne Tiskarne“.